

VIII. ROČNÍK MEZINÁRODNÍ STUDENTSKÉ VĚDECKÉ KONFERENCE DOKTORSKÝCH STUDIJNÍCH PROGRAMŮ NA ÚSTAVU PEDAGOGIKY A SOCIÁLNÍCH STUDIÍ PEDAGOGICKÉ FAKULTY UP

René Szotkowski, Pavla Dobešová

Dne 1. 12. 2010 proběhl na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého VIII. ročník mezinárodní studentské vědecké konference *Aktuální problémy pedagogiky ve výzkumech doktorských studijních programů*, kterou pořádal Ústav pedagogiky a sociálních studií.

Úvodní slovo pronesla vedoucí pořadajícího ústavu prof. PhDr. Helena Grecmanová, Ph.D., a doc. Mgr. Kateřina Vitásková, Ph.D., proděkanka pro vědu, výzkum, zahraniční styky. Úlohy průvodce konferencí se zhostil PhDr. PaedDr. Václav Klapal, Ph.D.

V plenárním jednání tradičně zazněly přednášky renomovaných odborníků od nás i ze zahraničí, přičemž v letošním roce byly příspěvky výhradně metodologického zaměření.

Prof. Dr. Dušan Polonský, CSc., vystoupil s příspěvkem *K otázkám formulovania, typológie a verifikácie hypotéz v empirickom výskume*, kterým poukázal na časté chyby mladých výzkumníků, jichž se dopouštějí v empirické části disertačních, diplomových či bakalářských prací. Doc. Mgr. et Mgr. Kateřina Vlčková, Ph.D., hovořila o problematice metodologických aspektů smíšeného designu výzkumu. Blok plenárních přednášek uzavřel pan doc. PaedDr. Petr Urbánek, Dr., jenž navázal na předchozí téma aplikací smíšeného designu v konkrétním zrealizovaném výzkumu.

Pro obrovský zájem českých i zahraničních studentů bylo utvořeno devět široce orientovaných a tematicky bohatých sekcí.

První s názvem *Aktuální didaktické otázky přírodovědných a technických oborů* vedl doc. PaedDr. Jiří Kropáč, CSc., a PaedDr. Milan Kubiátko, Ph.D.

Vystupující Zuzana Pustinová vycházela ze zaměření své disertační práce, pojednala o problematice ICT kompetencí učitelů mateřského jazyka a o možnostech jejich vzdělávání v České republice i ve Velké Británii. Další příspěvek od Lenky Vrabřové Rohalové, podložený názory praktikujících učitelů primárních škol, nastínil dělení a způsoby využití edukačního software na 1. stupni ZŠ. Lukáš Hlaváček upřel svou pozornost k výuce náročných

biologických disciplín na vysokých školách pomocí dynamické vizualizace a Alena Šťastná poreferovala o projektu studentské grantové soutěže na Univerzitě Palackého s názvem *Heuristické přístupy ve vyučování matematice*.

Ve druhé sekci – *Rozvoj obecných kognitivních schopností žáků a didaktické aspekty humanitních oborů* – moderované doc. PhDr. Marcelou Musilovou, Ph.D., a doc. Mgr. et Mgr. Kateřinou Vlčkovou, Ph.D., např. zazněla problematika inovace materiálních didaktických pomůcek na základních školách, kterou přednesl Jakub Dosoudil, či otázka aktuálních problémů oborových didaktik, vyřčená Ladislavem Chmelou. O nutnosti rozvíjení ekonomické gramotnosti od počátků vzdělávání informovala Pavla Heřmánková.

Lenka Kašpárková hovořila o oboru grafický design a poukázala na rozdíly v metodice výtvarné edukace na různých typech škol. Kristina Studená prostřednictvím vlastní výuky literární výchovy na 2. stupni ZŠ porovnávala klasickou frontální výuku s principy zážitkové pedagogiky.

Sekce číslo tři, věnovaná *Jazykovému a literárnímu vzdělávání s přihlédnutím ke genderovým a multikulturním aspektům*, byla odborně zajištěná PhDr. Hanou Marešovou, Ph.D., a PhDr. Jitkou Plischke, Ph.D., a odhalila např. problematiku komunikační výchovy s důrazem na čtení a jeho typologii, o níž nás informoval Lukáš Hejsek, nebo možnosti využití audiozáznamu při rozvoji komunikačních dovedností budoucích lektorů angličtiny, se kterými vystoupila Dana Hánková.

Pozornost byla věnována didaktické hře ve výuce českého jazyka a literární výchovy, již nám názorně předvedla Vendula Mikulíková v rámci výstupu projektu Studentské grantové soutěže Univerzity Palackého v Olomouci, i genderovým aspektům edukace s ohledem na teoretické ukotvení genderové problematiky v minulosti od Evy Kaněčkové.

Aspekty evaluace v práci školy a ve výzkumu, tak zněl název sekce čtvrté, kterou prováděli prof. PhDr. Miroslav Chráska, CSc., a PhDr. Michaela Prášilová, Ph.D.

Zaměření příspěvků bylo opět různorodé. Ilona Jirečková představila část výsledků výzkumného šetření, pojednávajícího o implementaci ISO 9001, jež vycházelo z empirické části její disertační práce. Naproti tomu např. Markéta Labajová charakterizovala vztah mezi školní zátěží a školním klimatem a Pavla Mrůzková zasvětila posluchače do autoevaluačního procesu školy.

Další tematicky pestrá sekce pojednávala o *Osobnosti učitele a jejím rozvoji v pregraduální přípravě i celoživotním vzdělávání*. Moderování se zhostila prof. PhDr. Helena Grecmanová, Ph.D., a PhDr. PaedDr. Václav Klapal, Ph.D.

Pozornost byla věnována např. motivaci studentů prvních ročníků učitelství českého jazyka a literatury k profesní přípravě na pedagogické fakultě, kterou v disertační práci zkoumá Martin Malenovský, nebo charakteristice faktorů ovlivňujících pracovní úspěšnost pedagoga, již učinil Lumír Hendrych.

Katarína Krahulová v jednotlivých konkrétních případech poukázala na rizika vzniku syndromu vyhoření a Imrich Ištvan zase nastínil výzkum vyučovacích stylů učitele, který hodlá v budoucnu zrealizovat.

V duchu *Výchovy a vzdělávání osob se speciálními vzdělávacími potřebami v celoživotním kontextu* se nesla sekce šestá, odborně garantovaná PhDr. Helenou Skarupskou, Ph.D., a Mgr. Janou Poláchovou Vašfatkovou, Ph.D.

Objevila se v ní problematika vzdělávání mimořádně kognitivně nadaných žáků – ve dvou kazuistikách ji rozvinula Zdeňka Jančíková, dále plán výzkumu možností edukace dospělých osob s mentálním postižením od Petry Křížkovské.

Hana Joklíková rozebrala vliv zrakového hendikepu na osoby v seniorském věku a speciálně se zaměřila na diagnózu zvanou Věkem podmíněná makulární degenerace. Otázky inkluzivní edukace na základních školách řešila Jana Balážová, Marta Sabolíková anebo Vladimíra Belíková.

Vedoucí sekce číslo sedm s názvem *Formální, neformální a informální edukace dětí a dospělých* byla doc. PhDr. Eva Šmelová, Ph.D., a PhDr. Olga Vomáčková, Ph.D. Účastníci tohoto oddělení diskutovali o vzdělávacích potřebách učitele, na něž měla orientovaný výzkum Tatiana Majerová. Volný čas seniorů definoval a přiblížil Kamil Janiš. Distanční vzdělávání s e-podporou jako součástí kontinuálního vzdělávání rozebrala Martina Adamkovičová.

PhDr. Vladimíra Kocourková, Ph.D., a Mgr. Štefan Chudý, Ph.D. zajišťovali sekci číslo osm – *Osobnostní a sociální rozvoj dítěte v prostředí školy i volného času*, v níž se objevila látka úlohy školního parlamentu v gymnaziálním prostředí, a to z hlediska participace studentů na životě školy, kterou přednesl Radim Chmelík.

Dana Dražilová Fialová představila Q-metodologii, metodu kvantitativní části předvýzkumu své disertační práce, jež pojednává o vlivu simulačních her na změnu postojů žáků ve výuce vzdělávacího oboru Občanský a společenskovědní základ.

Zazněla i komparace švédské muzikoterapeutické hudební metody FMT a edukačního přístupu systemické muzikoterapie Zdeňka Šimanovského od Lenky Zítové nebo možnost využití lidové písně Horácka ve výuce hudební výchovy Vítězslava Kružíka.

Poslední sekci *Otázky sociálně patologických jevů a jejich prevence* koordinovala jako odborný garant doc. PhDr. Jitka Skopalová, Ph.D., a PhDr. Lenka Holá, Ph.D. V sekci byla například nastíněna problematika prevence, výskytu a řešení záškoláctví u studentů středních škol – Katarína Bradová, nebo otázka postavení dětí, pocházejících ze sociálně exkludovaných lokalit, které se promítá v jejich vzdělávání a socializaci vůbec – Jan Kudry.

Pavla Nádvořníková prezentovala výsledky výzkumu, jenž pojednával o míře vlivu domácího násilí, týrání dětí na jejich školní prospěch, také poukázala na obtíže při hledání respondentů u takto citlivých témat. Na vzrůstající fenomén současnosti – kyberšikanu – upozornila svým příspěvkem *Výchovný poradce a nové formy násilí ve školách* Marcela Ehlová.

Uvolněná a přátelská konferenční atmosféra umožnila nejednu diskusi i výměnu zkušeností mezi odborníky a studenty doktorských studijních programů. Následující den proběhl pro účastníky konference navazující seminář doc. PhDr. Mileny Krobotové, CSc., jenž pojednával o formální, jazykové stránce disertačních prací a také o přípravě odborných prezentací.

Uznání a poděkování náleží Mgr. Janě Poláčkové Vašátkové, Ph.D., Mgr. Evě Kaněčkové a Mgr. Alici Bačíkové, které se velmi úspěšně zhostily organizace konference.

Kontaktní adresa

Mgr. René Szotkowski, Ph.D.
Ústav pedagogiky a sociálních studií
Pedagogická fakulta UP
Žižkovo náměstí 5
771 40 Olomouc
rene.szotkowski@upol.cz

Mgr. Pavla Dobešová
Katedra českého jazyka a literatury
Pedagogická fakulta UP
Žižkovo náměstí 5
771 40 Olomouc
Pavla.Dobesova@seznam.cz